

Сарајево, 29.11.2021. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 22.11.2021. - 26.11.2021.**

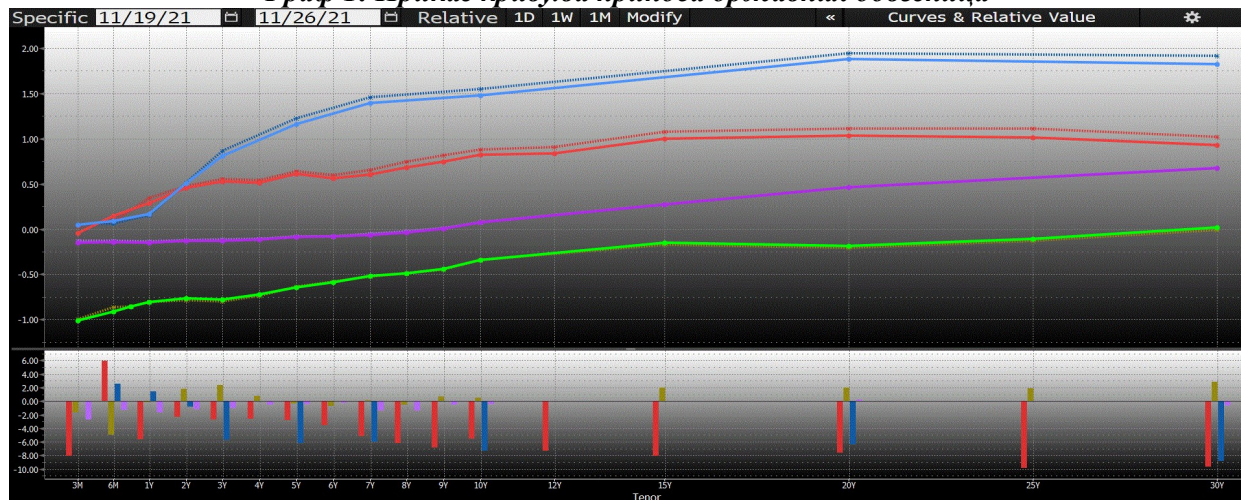
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	19.11.21 - 26.11.21				19.11.21 - 26.11.21				19.11.21 - 26.11.21				19.11.21 - 26.11.21			
2 године	-0,78	-	-0,76	↗	0,51	-	0,50	↘	0,49	-	0,47	↘	-0,12	-	-0,13	↘
5 година	-0,64	-	-0,64	→	1,22	-	1,16	↘	0,64	-	0,62	↘	-0,08	-	-0,08	→
10 година	-0,34	-	-0,34	→	1,55	-	1,47	↘	0,88	-	0,83	↘	0,08	-	0,07	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	19.11.21	-	26.11.21
3 мјесеца	-0,979	-	-0,990
6 мјесеца	-0,863	-	-0,912
1 година	-0,786	-	-0,789

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 26.11.2021. године (пуне линије) и 19.11.2021. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између приједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница сигурнијих чланица еврозоне на седмичном нивоу нису забиљежили веће промјене, али су током седмице поново забиљежена изузетно волатилна кретања. Приноси италијанских обвезница су повећани између 7 и 10 базних поена. Током прва два дана трговања приноси обвезница су биљежили повећање услед оптимистичних изјава појединих званичника ЕЦБ који су указали на потребу да се PEPP програм оконча у складу са планом, односно у марту следеће године. Ипак, од сриједе је започета корекција приноса на ниже, а изражен пад приноса је забиљежен у петак након што су вијести о појави новог соја вируса Ковид19 утицале на то да инвеститори преспитају очекиване промјене глобалних монетарних политика. Крајем седмице члан УВ ЕЦБ De Gaulle је изјавио да „данас не видимо знак снажних узлазних кретања плата у Европи, али је очигледно да је то нешто што треба пажљиво посматрати“. Додао је да су потешкоће на страни понуде стварне, али привремене. Његов колега из Италије Visco је изјавио да

пандемија у Европи још једном представља „приличну забринутост“ и да је тешко претпоставити последице по економију. Он је додао да се опоравак Италије одвија боље него што је било очекивано прије само неколико мјесеци, али је ситуација са здравством још једном постала битан извор за забринутост.

У објављеном записнику са последње сједнице ЕЦБ, одржане у октобру, наводи се да креатори монетарне политике можда неће имати доступне све потребне податке до сједнице у децембру како би заузели чврст став везано за питање путање инфлације, односно да морају задржати опције монетарне политике и након овог, вјероватно кључног састанка. Даље је наведено да, иако се увелико на високу инфлацију гледа као на привремену, тренутни „скок“ цијена ће бити трајнији него што се раније мислило, повећавајући ризик да би могло доћи до прилагођавања плата тако задржавајући изражен цјеновни раст. Deutsche Bundesbank је објавила да би инфлација у Њемачкој могла биљежити раст и изнад прогноза објављених у текућем мјесецу, односно ниво благо испод 6%. Инфлација у овој земљи је у октобру повећана на 4,6%, што само по себи представља највећи ниво који је забиљежен у протеклих 30 година. Упозорено је да ће инфлација вјероватно остати на нивоу изнад 3% одређено вријеме и да би надолazeћи преговори о платама могли довести до великих повећања.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	НОВ	-5,5	-6,8	-4,8
2.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.)	НОВ	57,4	58,6	58,3
3.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.)	НОВ	53,5	56,6	54,6
4.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	НОВ	53,0	55,8	54,2
5.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	ОКТ	7,4%	7,7%	7,5%
6.	БДП – Њемачка (квартално) финал.	III квартал	1,8%	1,7%	2,0%
7.	Ifo индекс пословног повјерења – Њемачка	НОВ	96,7	96,5	97,7
8.	Ifo индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	НОВ	94,6	94,2	95,4
9.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ДЕЦ	-1,0	-1,6	1,0
10.	Индекс економског повјерења – Италија	НОВ	-	115,1	115,0
11.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR)	СЕП	-	-2,40	-3,88
12.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г)	ОКТ	-	31,9%	23,8%
13.	Стопа незапослености – Финска	ОКТ	-	6,0%	7,0%
14.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	ОКТ	-	-0,9%	2,7%

САД

Током протекле седмице је објављен записник са последњег састанка FOMC-а одржаног 3. новембра, у ком је наведено да се већина чланова FOMC-а сложила да је изражена велика несигурност у вези с кретањем инфлације и да треба да буду спремни за промјену темпа монетарне политике уколико буде било потребно. Предсједница Феда из Сан Франциска Daly је изјавила да је потребно да се убрза темпо сужавања квантитативних олакшица, које тренутно износе око 15 милијарди USD мјесечно.

Вијест да је предсједник Biden номиновао актуелног предсједника Феда Powella за још један мандат утицала је на раст приноса обвезница САД почетком седмице, те је повећала очекивања убрзања темпа повлачења квантитативних олакшица и могућег првог повећања каматних стопа након тога, у јуну наредне године. Biden је за потпредсједника Феда именовао Lael Brainard, која је била једна од кандидата за мјесто предсједника Феда.

Предсједник Biden је најавио ослобађање стратешких резерви нафте САД, које су највеће на свијету и износе 620 милиона барела, са циљем да се утиче на цијену овог енергента. Циљ је да се обузда раст цијене сирове нафте, за коју је Bidenova администрација саопштила да представља пријетњу глобалном економском опоравку. Предсједник Biden је одобрио пуштање око 50 милиона барела нафте, што је еквивалент потрошње нафте за 2,5 дана у САД, у наредним мјесецима, а ова одлука је донијета у координацији са Кином, Индијом, Јужном Корејом и Великом Британијом. Приноси државних обвезница САД су у петак смањени, након што су

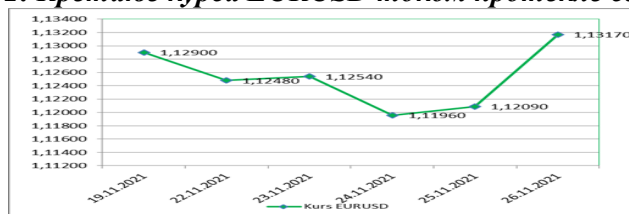
тржишни учесници повећали очекивања да ће креатори монетарне политике Феда промијенити правац политике због појаве новог соја Ковид19 и споријег повећања каматних стопа од стране креатора монетарне политике на глобалном нивоу.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Продаја постојећих кућа (М/М)	ОКТ	-1,4%	0,8%
2.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	НОВ	59,1	58,4
3.	PMI индекс услужног сектора Р	НОВ	59,0	58,7
4.	Композитни PMI индекс Р	НОВ	-	57,6
5.	Индекс прерађивачког сектора Феда из Ричмонда	НОВ	11	12
6.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	20. нов	260.000	199.000
7.	Континуиран захтјеви незапослених	13. нов	2.032.000	2.049.000
8.	МБА апликације за хипотекарне кредите	19. нов	-	1,8%
9.	Велепродајне залихе (М/М) Р	ОКТ	1,0%	2,2%
10.	БДП (Q/Q)	III квартал	2,2%	2,1%
11.	Лични приходи	ОКТ	0,2%	0,5%
12.	Лична потрошња	ОКТ	1,0%	1,3%
13.	Индекс расположења потрошача Ун.из Мичигена F	НОВ	66,9	67,4
14.	Продаја нових кућа	ОКТ	800.000	745.000

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,1290 на ниво од 1,1317.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Гувернер ВоЕ Bailey је изјавио да је забринут због изгледа да би инфлација могла бити „повишена дужи период“, али и да постоји могућност да инфлација и не буде толико трајна колико се страхује. Почетком овог мјесеца ВоЕ је прогнозирао да ће инфлација достићи ниво од око 5% у другом кварталу следеће године, што је више него дупло од званичног циља, због повећања цијена енергије и уских грла у снабдијевању у периоду када свијет излази из кризе изазване пандемијом Ковид19. Bailey је додао да је кретање инфлације двострано и да ризици постоје у оба смјера.

Компаније у Великој Британији су током овог мјесеца биле под интензивним притиском раста цијена под утицајем снажног раста трошкова производње. Комбинација оштрог раста цијена сировина, виши трошкови горива и снажни притисци на повећање плата су током новембра повећали просјечно оптерећење трошковима и то најбржом стопом од 1998. године, од када се ови подаци прате. Према мјесечном истраживању Маркита, док је цијели приватни сектор био подједнако погођен растом улазних трошкова само је прерађивачки сектор реаговао на овај раст, те је раст цијена укључен у њихову производњу.

Индустријске поруџбине у Великој Британији су током овог мјесеца забиљежиле раст, те су достигле највише нивое од краја 1977. године, док су инфлаторна очекивања међу произвођачима такође повећана на највиши ниво у посљедње 44 године. Ови подаци ће вјероватно појачати забринутост ВоЕ везано за питање појачаних инфлаторних притисака уочи наредног састанка ВоЕ који ће се одржати 16. децембра, а на којем ће се расправљати о евентуалном повећању референтне каматне стопе.

Главни економиста ВоЕ Pill је изјавио да је пут ВоЕ јасан и огледа се у плану повећања каматне стопе први пут од када је пандемија Ковид19 погодила економију у прошлој години. Pill је истакао

да је, према његовом мишљењу, терен спреман за акцију у политици. Иако је избјегавао да сигнализира вјероватноћу повећања каматних стопа на састанку BoE у децембру, Pill је истакао да скорији економски подаци показују да се економија Велике Британије и даље опоравља након снажног удара пандемије, док проблеми у ланцу снабдијевања стварају инфлаторни притисак и појачавају притиске на тржишту рада.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор Р	НОВ	57,3	58,2	57,8
2.	PMI услужни сектор Р	НОВ	58,5	58,6	59,1
3.	PMI композитни индекс Р	НОВ	57,5	57,7	57,8
4.	СБИ поруцбине прерађивачког сектора	НОВ	8	26	9

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,83909 на ниво од 0,8472, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,3451 на ниво од 1,3337.

ЈАПАН

Влада Јапана је усвојила први додатни буџет за потрошњу за ову фискалну годину, у вриједности од 315 милијарди USD, како би ублажила ударе од пандемије Ковид19, док Јапан и даље држи отворене могућности за стимулансе, чак иако друге економије укидају подстицаје. Премијер Kishida је позвао компаније чији су се приходи опоравили на нивое прије пандемије да повећају плате за 3% или више на наредним радним преговорима на прољеће са циљем да се постигне бољи циклус економског раста и расподеле богатства. Kishida је на панелу о „новом капитализму“ изјавио да ће Влада предузети кораке за континуирано повећање плата за 3% социјалним радницима, као што су радници који воде бригу о дјечи, медицинске сестре и његоватељи. Приједлог повећања плата је дио Kishidine стратегије за рјешавање неједнакости и прерасподеле у богатству, док Влада такође, покушава да ублажи штету нанијету потрошачима због растућих цијена нафте и хране.

Часопис Nikkei је објавио да ће конзорцијум од око 70 јапанских фирми, укључујући три мега банке у земљи, почети са пробним лансирањем дигиталне валуте крајем 2022. године. Конзорцијум који укључује три мега банке (Mitsubishi UFJ Financial Group, Mizuho Financial Group и Sumitomo Mitsui Financial Group) се редовно састаје од прошле године како би истражили начине за изградњу заједничке инфраструктуре поравњања за дигитална плаћања.

Азијска тржишта су од петка узнемирена након што је објављена вијест о још једној мутацији вируса Ковид19 (омикрон), који се појавио у подручју Јужне Африке и Хонг Конга. Појава новог соја вируса Ковид19 је изазвала страх на тржишту због ширења и велике брзине преноса, за коју сматрају да је бржа и од делта соја.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	НОВ	-	54,2	53,2
2.	PMI индекс услужног сектора Р	НОВ	-	52,1	50,7
3.	Композитни PMI индекс Р	НОВ	-	52,5	50,7
4.	Индекс произв. цијена услужног сектора (Г/Г)	ОКТ	0,9%	1,0%	0,9%
5.	Водећи индекс F	СЕП	-	100,9	101,3
6.	Коинцидирајући индекс F	СЕП	-	88,7	91,3
7.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) F	ОКТ	-	81,5%	71,9%
8.	Стопа инфлације- Токио (Г/Г)	НОВ	0,4%	0,5%	0,1%

JPY је током протекле седмице апрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио пад са нивоа од 128,71 на ниво од 128,35. JPY је благо апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа 113,99 на ниво од 113,38.

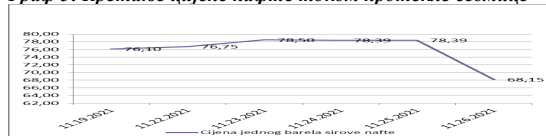
НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 76,10 USD (67,40 EUR).

Цијена нафте до четвртка прошле седмице није биљежила значајне промјене, углавном под утицајем очекивања да ће САД ослободити стратешке резерве нафте са циљем да се обузда раст цијене нафте који појачава инфлаторне притиске. ИЕА је објавила да би ОПЕКС+ могао поново размотрити планиране нивое повећања производње уколико заиста дође до реализације планова смањења резерви или уколико се пандемија погорша. У уторак су се појавиле вијести да се Индија придружила САД, Кини, Јапану, Јужној Кореји и Великој Британији у активностима ослобађања нафте из стратешких резерви са циљем супротстављања одлуци ОПЕКС+ да се продужи смањење обима понуде нафте, чак и у случају када цијене нафте остају стабилне. Индија је кроз ову одлуку ослободила 5 милиона барела нафте из својих стратешких резерви. Упркос овим одлукама, цијена овог енергента није забиљежила смањење, јер се чинило да је ова одлука имала негативан утицај на трговце нафтом. У наредним данима цијена је углавном била стабилна, јер су инвеститори постали забринуте око ефективности отпуштања стратешких резерви нафте, те су фокус усмјерили ка томе како ће произвођачи одговорити на ове одлуке. Током трговања у петак цијена нафте је забиљежила оштар пад након што су се појавиле вијести о новој варијанти вируса Ковид19. Појава новог соја вируса појачала је забринутост инвеститора за економски опоравак и очекивања да ће у првом кварталу наредне године доћи до вишка понуде на тржишту нафте.

Цијена нафте је забиљежила седмични пад од чак 10,45%, а ово је већ пета седмица да цијена биљежи смањење. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 68,15 USD (60,22 EUR).

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржавање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.845,73 USD (1.634,84 EUR).

Почетком седмице цијена злата је имала тенденцију смањења након што је вијест о номинацији Powella утицала на додатну апрецијацију USD. Ове вијести су утицале на то да се цијена злата смањи испод психолошке границе од 1.800 долара по унци, на што су, такође, утицали раст долара и раст приноса на државне обвезнице у комбинацији са очекивањима да ће каматне стопе у САД биљежити раст у наредној години. До четвртка цијена овог племенитог метала није биљежила значајне промјене. Нешто значајнији раст цијене злата забиљежен је у петак када су се појавиле вијести о новом соју вируса. Након вијести о појави новог соја вируса цијена злата је повећана, те је пробијен ниво од 1.800 долара по унци. Истовремено су акцијски индекси на глобалном нивоу забиљежили контракцију, при чему су акције у Европи забиљежиле највећу распродају забиљежену у посљедњих 17 мјесеци. Инвеститори су у оваквим околностима појачали тражњу за сигурним инвестицијама, те је тако и цијена злата имала тенденцију раста. Упркос расту цијене злата због новог соја вируса, злато је ипак забиљежило најлошије седмичне перформансе од прве седмице октобра, односу у посљедњих једанаест седмица. Поред реакције на вијест о појави новог соја вируса, на цијену злата ће вјероватно утицати и резултати састанка FOMC-а који се завршава 15. децембра. Аналитичари Goldman Sachs очекују да ће Фед удуплати планирано смањење програма квантитативних олакшица на 30 милијарди USD како би програм био окончан до средине марта 2022. године.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.802,59 USD (1.592,82 EUR). На седмичном нивоу цијена злата је смањена за 2,34%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

